

---

darshanopaniShat savyAkhyA

दशरुनरुपनिषत् सव्याख्या

Document Information

Text title : Jabala Darshanopanishad with Upanishadbrahmayogi's Commentary

File name : darshanopaniShatsavAkhyA.itx

Category : upanishhat, vyAkhyA

Location : doc_upanishhat

Author : Upanishadbrahmayogi

Proofread by : K.S. Sheshadri Sharma

Description-comments : 90 / 108; Sama Veda - Yoga upanishad

Latest update : December 4, 2022

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 18, 2022

sanskritdocuments.org

---

darshanopaniShat savyAkhyA

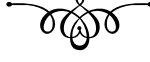
——
ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾ

ಜಾಬಾಲದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾ
(ಶ್ರೀ ಉಪನಿಷದ್ಭಕ್ತಯೋಗಿನಾವಿರಚಿತಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಹಿತಾ)

ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕಾ

ಪ್ರಥಮಖಂಡಃ
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಂ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಃ
ಅಷ್ಟಾಂಗೋದ್ದೇಶಃ
ದಶವಿಧಯಮಃ
ಅಹಿಂಸಾ
ಸತ್ಯಂ
ಅಸ್ತೇಯಂ
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ
ದಯಾ
ಆರ್ಜವಂ
ಕ್ಷಮಾ
ಧೃತಿಃ
ಮಿತಾಹಾರಃ
ಶೌಚಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮವೇದನವಿಧಿಃ
ದ್ವಿತೀಯಖಂಡಃ
ದಶವಿಧನಿಯಮಃ
ತಪಃ
ಸಂತೋಷಃ
ಆಸ್ತಿತ್ಯಂ
ದಾನಂ
ಈಶ್ವರಪೂಜನಂ
ಸಿದ್ಧಾಂತಶ್ರವಣಂ
ಹೀನಃ
ಮತಿಃ

ಜಪಃ

ತೃತೀಯಖಂಡಃ

ಆಸನಾನಿ ನವ

ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ

ಗೋಮುಖಂ

ಪದ್ಮಂ

ವೀರಾಸನಂ

ಸಿಂಹಾಸನಂ

ಭದ್ರಾಸನಂ

ಮುಕ್ತಾಸನಂ

ಮಯೂರಾಸನಂ

ಸುಖಾಸನಂ

ಆಸನಜಯಫಲಂ

ಚತುರ್ಥಖಂಡಃ

ದೇಹಪ್ರಮಾಣಂ

ನಾಡೀಪರಿಗಣನಂ

ಕುಂಡಲ್ಯಾಃ ಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವರೂಪಂ ಚ

ನಾಡೀಸ್ಥಾನಾನಿ

ನಾಡೀಷು ವಾಯುಸಂಚಾರಃ

ವಾಯುವ್ಯಾಪಾರಾಃ

ನಾಡೀದೇವತಾಃ

ನಾಡೀಷು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಸಂಚಾರಃ

ನಾಡೀಷು ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಪ್ರಾಣಸೂರ್ಯಸಂಚಾರಃ

ಅಂತಸ್ತೀರ್ಥಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಂ

ಆತ್ಮನಿ ಶಿವದೃಷ್ಟಿಃ

ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನೇನ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಃ

ಪಚ್ಚಮಖಂಡಃ

ನಾಡೀಶೋಧನಂ

ನಾಡೀಶುದ್ಧಿಚಿಹ್ನಾನಿ

ಸ್ವಾತ್ಮಶುದ್ಧಿಃ

ಷಷ್ಠಖಂಡಃ

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಲಕ್ಷಣಂ

ಪೂರಕಾದಿಲಕ್ಷಣಂ
ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸಿದ್ಧಯಃ
ರೋಗನಿವರ್ತಕಪ್ರಾಣಾಯಾಮಭೇದಾಃ
ಷಣ್ಮುಖೀಮುದ್ರಾಽಭ್ಯಾಸೇನ ವಾಯುಜಯಃ
ವಾಯುಜಯಚಿಹ್ನಾನಿ
ವಾಯುಜಯೇನ ರೋಗಪಾಪವಿನಾಶವೈರಾಗ್ಯಪೂರ್ವಿಕಾ ಜ್ಞಾನೋತಪತ್ತಿಃ
ಸಪ್ತಮಖಂಡಃ
ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಲಕ್ಷಣಂ ತದ್ಭೇದಾಶ್ಚ
ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಫಲಂ
ವಾಯುಧಾರಣಾತ್ಮಕಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ
ವೇದಾಂತಸಂಮತಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ
ಅಷ್ಟಮಖಂಡಃ
ಪಂಚಭೂತೇಷು ಧಾರಣಾ
ಆತ್ಮನಿ ಧಾರಣಾ
ನವಮಖಂಡಃ
ಸವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ
ನಿರ್ವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ
ಧ್ಯಾನಫಲಂ
ದಶಮಖಂಡಃ
ಸಮಾಧಿಸ್ವರೂಪಂ
ಬ್ರಹ್ಮಭಾತ್ರಾವಶೇಷಃ
ಉಪಸಂಹಾರಃ

ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಾ

ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್, ಶ್ರೀ
ಉಪನಿಷದ್ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗಿನಾವಿರಚಿತಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಹಿತಾ

.. ಹರಿಃ ಓಂ ..

ಓಂ ಆಪ್ಯಾಯಂತು ಮಮಾಂಗಾನಿ ವಾಕ್ಯಾಣಶ್ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರಂ .

ಅಥೋ ಬಲಮಿಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ .

ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮೋಪನಿಷದಂ ಮಾಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿರಾಕುರ್ಯಾಂ .

ಮಾ ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿರಾಕರೋದನಿರಾಕರಣಮಸ್ತು .

ಅನಿರಾಕರಣಂ ಮೇಽಸ್ತು .

ತದಾತ್ಮನಿ ನಿರತೇ ಯ ಉಪನಿಷತ್ಸು ಧರ್ಮಾಸ್ತೇ ಮಯಿ ಸಂತು .

ತೇ ಮಯಿ ಸಂತು ..

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಂ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗಃ

ದತ್ತಾತ್ರೇಯೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ಭಗವಾನ್ಭೂತಭಾವನಃ .

ಚತುರ್ಭುಜೋ ಮಹಾವಿಷ್ಣುರ್ಯೋಗಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೀಕ್ಷಿತಃ .. 1..

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋ ಮುನಿವರಃ ಸಾಂಕೃತಿನಾಮ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ .

ಪಪ್ರಚ್ಛ ಗುರುಮೇಕಾಂತೇ ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ .. 2..

ಭಗವನ್ಭೂಹಿ ಮೇ ಯೋಗಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಸಪ್ರಪಂಚಕಂ .

ಯೇನ ವಿಜ್ಞಾತಮಾತ್ರೇಣ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಾಮ್ಯಹಂ .. 3..

ಸಾಂಕೃತೇ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯೋಗಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗದರ್ಶನಂ .

ಯಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗಗಯೋಗೇಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರಪ್ರಬೋಧತಃ .

ಯೋಗಿನೋ ಯತ್ಪದಂ ಯಾಂತಿ ತತ್ಕೈವಲ್ಯಪದಂ ಭಜೇ ..

ಇಹ ಖಲು ಸಾಮವೇದಪ್ರವಿಭಕ್ತೇಯಂ ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ ನಿರ್ವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಸಹಕೃತ

ನಿಷ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರಪರ್ಯವಸನ್ನಾ ವಿಜೃಂಭತೇ . ಅಸ್ಯಾಃ ಸ್ವಲ್ಪಗ್ರಂಥತೋ

ವಿವರಣಮಾರಭ್ಯತೇ . ಸಾಂಕೃತಿದತ್ತಾತ್ರೇಯಪ್ರಶ್ನಪ್ರತಿವಚನರೂಪೇಯಂ

ಆಖ್ಯಾಯಿಕಾ ವಿದ್ಯಾಸ್ತುತ್ಯರ್ಥಾ . ಆಖ್ಯಾಯಿಕಾಮವತಾರಯತಿ-ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಇತಿ

.. 1-2.. ಕಿಮಿತಿ ? ಭಗವನ್ ಇತ್ಯಾದಿ .. 3 .. ಸಾಂಕೃತಿನಾ ಏವಂ ಪೃಷ್ಟೋ ಭಗವಾನಾಹ
ಸಾಂಕೃತ ಇತಿ ..

ಅಷ್ಟಾಂಗೋದ್ದೇಶಃ

ಯಮಶ್ಚ ನಿಯಮಶ್ಚೈವ ತಥೈವಾಸನಮೇವ ಚ .. 4..

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸ್ತಥಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಸ್ತತಃ ಪರಂ .

ಧಾರಣಾ ಚ ತಥಾ ಧ್ಯಾನಂ ಸಮಾಧಿಶ್ಚಾಷ್ಟಮಂ ಮುನೇ .. 5..

ಅಷ್ಟಾಂಗಾನಿ ಕಾನೀತ್ಯತ ಆಹ-ಯಮಶ್ಚೇತಿ .. 4-5..

ದಶವಿಧಯಮಃ

ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಮಸ್ತೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ದಯಾಽಽರ್ಜವಂ .

ಕ್ಷಮಾ ಧೃತಿರ್ಮಿತಾಹಾರಃ ಶೌಚಂ ಚೇತಿ ಯಮಾ ದಶ .. 6..

ದಶಧಾ ಭಿನ್ನಯಮಾವಯವಮಾಹ-ಅಹಿಂಸೇತಿ .. 6..

ಅಹಿಂಸಾ

ವೇದೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ವಿನಾ ಸತ್ಯಂ ತಪೋಧನ .

ಕಾಯೇನ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಹಿಂಸಾ ಹಿಂಸಾ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ .. 7..

ಆತ್ಮಾ ಸರ್ವಗತೋಽಚ್ಛೇದ್ಯೋ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯ ಇತಿ ಯಾ ಮತಿಃ .

ಸಾ ಚಾಹಿಂಸಾ ವರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮುನೇ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .. 8..

ಉಪಾಯೋಪೇಯಭೇದೇನ ಅಹಿಂಸಾದಿದಶಯಮಲಕ್ಷಣಮಾಹ-ವೇದೇತಿ .

ವೇದೋಕ್ತಯಜ್ಞೀಯಪಶ್ವಾದಿಹಿಂಸಾ ಅಹಿಂಸೈವೇತ್ಯರ್ಥಃ .. 7.. ಯದ್ವಾ-ಆತ್ಮೇತ್ಯಾದಿ

.. 8 ..

ಸತ್ಯಂ

ಚಕ್ಷುರಾದೀಂದ್ರಿಯೈರ್ಧೃಷ್ಟಂ ಶ್ರುತಂ ಘ್ರಾತಂ ಮುನೀಶ್ವರ .

ತಸ್ಯೈವೋಕ್ತಿರ್ಭವೇತ್ಸತ್ಯಂ ವಿಪ್ರ ತನ್ನಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ .. 9..

ಸರ್ವಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಚಾನ್ಯದಿತಿ ಯಾ ಮತಿಃ .

ತಚ್ಚ ಸತ್ಯಂ ವರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವೇದಾಂತಜ್ಞಾನಪಾರಗೈಃ .. 10..

ಉಪಾಯೋಪೇಯಸತ್ಯಲಕ್ಷಣಂ ತು-ಚಕ್ಷುರಿತ್ಯಾದಿ .. 9-25..

ಅಸ್ತೇಯಂ

ಅನ್ಯದೀಯೇ ತೃಣೇ ರತ್ನೇ ಕಾಂಚನೇ ಮೌಕ್ತಿಕೇಽಪಿ ಚ .

ಮನಸಾ ವಿನಿವೃತ್ತಿಯಾ ತದಸ್ತೇಯಂ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ .. 11..

ಆತ್ಮನ್ಯನಾತ್ಮಭಾವೇನ ವ್ಯವಹಾರವಿವರ್ಜಿತಂ .

ಯತ್ತದಸ್ತೇಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಮಾತ್ಮವಿದ್ಭಿರ್ಮಹಾಮುನೇ .. 12..

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ

ಕಾರ್ಯನ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಪರಿವಿವರ್ಜನಂ .

ಋತೋ ಭಾರ್ಯೋ ನದಾ ಸ್ವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ತದುಚ್ಯತೇ .. 13..

ಬ್ರಹ್ಮಭಾವೇ ಮನಶ್ಚಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಪರಂತಪ .

ದಯಾ

ಸ್ವಾತ್ಮವತ್ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಕಾಯೇನ ಮನಮಾ ಗಿರಾ .. 14..

ಅನುಜ್ಞಾ ಯಾ ದಯಾ ಸೈವ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .

ಆರ್ಜವಂ

ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರೇ ಕಲತ್ರೇ ಚ ರಿಪೋ ಸ್ವಾತ್ಮನಿ ಸಂತತಂ .. 15..

ಏಕರೂಪಂ ಮುನೇ ಯತ್ತದಾರ್ಜವಂ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ .

ಕ್ಷಮಾ

ಕಾಯೇನ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಶತ್ರುಭಿಃ ಪರಿಪೀಡಿತೇ .. 16..

ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೋಭನಿವೃತ್ತಿಯಾರ್ ಕ್ಷಮಾ ಸಾ ಮುನಿಪುಂಗವ .

ಧೃತಿಃ

ವೇದಾದೇವ ವಿನಿರ್ಮೋಕ್ಷಃ ಸಮ್ನಾರಸ್ಯ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ .. 17..

ಇತಿ ವಿಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿಧೃತಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಹಿ ವೈದಿಕೈಃ .

ಅಹಮಾತ್ಮಾ ನ ಚಾನ್ಯೋಽಮ್ನೀತ್ಯೇವಮಪ್ರಚ್ಯುತಾ ಮತಿಃ .. 18..

ಮಿತಾಹಾರಃ

ಅಲ್ಪಮೃಷ್ಟಾಶನಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಚತುರ್ಥಾಂಶಾವಶೇಷಕಂ .

ತನ್ಮಾದ್ಯೋಗಾನುಗುಣೈನ ಭೋಜನಂ ಮಿತಭೋಜನಂ .. 19..

ಶೌಚಮ

ಸ್ವದೇಹಮಲನಿರ್ಮೋಕ್ಷೋ ಮೃಜ್ಜಲಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಮುನೇ .

ಯತ್ತಚ್ಛೌಚಂ ಭವೇದ್ಬಾಹ್ಯಂ ಮಾನಸಂ ಮನನಂ ವಿದುಃ .. 20..

ಅಹಂ ಶುದ್ಧ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಶೌಚಮಾಹುರ್ಮನೀಷಿಣಃ .

ಅತ್ಯಂತಮಲಿನೋ ದೇಹೋ ದೇಹೀ ಚಾತ್ಯಂತನಿರ್ಮಲಃ .. 21..

ಉಭಯೋರಂತರಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಕಸ್ಯ ಶೌಚಂ ವಿಧೀಯತೇ .

ಜ್ಞಾನಶೌಚಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಬಾಹ್ಯೇ ಯೋ ರಮತೇ ನರಃ .. 22..

ಸ ಮೂಢಃ ಕಾಂಚನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಲೋಷ್ಠಂ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಸುವ್ರತ .

ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮವೇದನವಿಧಿಃ

ಜ್ಞಾನಾಮೃತೇನ ತೃಪ್ತಸ್ಯ ಕೃತಕೃತ್ಯಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ .. 23..

ನ ಚಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ಕರ್ತವ್ಯಮಸ್ತಿ ಚೇನ ಸ ತತ್ತ್ವ ವಿತ್ .

ಲೋಕತ್ರಯೇಽಪಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕಿಂಚಿನ್ನಾಸ್ತ್ಯಾತ್ಮವೇದಿನಾಂ .. 24..

ತನ್ಮಾತ್ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮುನೇಽಹಿಂಸಾದಿಸಾಧನೈಃ .

ಆತ್ಮಾನಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಧಿ ಜ್ಞಾನಾತ್ತು ವೇದನಾತ್ .. 25..

ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಖಂಡಃ .. 1..

ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಂಡಃ

ದಶವಿಧನಿಯಮಃ

ತಪಃ ಸಂತೋಷಮಾಸ್ತಿತ್ಯಂ ದಾನಮೀಶ್ವರಪೂಜನಂ .

ಸಿದ್ಧಾಂತಶ್ರವಣಂ ಚೈವ ಹೀಮತಿಶ್ಚ ಜಪೋ ವ್ರತಂ .. 1..

ಏತೇ ಚ ನಿಯಮಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತಾನ್ವಿಷ್ಣುಮಿ ಕ್ರಮಾಚ್ಛ್ರೇಣ .

ದಶಧಾ ಭಿನ್ನನಿಯಮಾವಯವಾನಾಹ-ತಪ ಇತಿ .. 1..

ತಪಃ

ವೇದೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಕೃಚ್ಛಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದಿಭಿಃ .. 2..

ಶರೀರಶೋಷಣಂ ಯತ್ತತ್ತಪ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುದ್ಧಿಃ .

ಕೋ ವಾ ಮೋಕ್ಷಃ ಕಥಂ ಕೇನ ಸಂಸಾರಂ ಪ್ರತಿಪನ್ನವಾನ್ .. 3..

ಇತ್ಯಾ ಲೋಕನಮರ್ಥಜ್ಞಾಸ್ತಪಃ ಶಂಸಂತಿ ಪಂಡಿತಾಃ .

ಉಪಾಯೋಪೇಯಂಭೇದೇನ ತಪಾದಿನಿಯಮಲಕ್ಷಣಮಾಹ-ವೇದೇತಿ .. 2-10..

ಸಂತೋಷಃ

ಯದೃಚ್ಛಾಲಾಭತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರೀತಿಯಾ ಜಾಯತೇ ನೃಣಾಂ .. 4..

ತತ್ಸಂತೋಷಂ ವಿದುಃ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಪರಿಜ್ಞಾನೈಕತತ್ಪರಾಃ .

ಬ್ರಹ್ಮಾವಲೋಕಪರ್ಯಂತಾದ್ವಿರಕ್ತಯಾ ಯಲ್ಲಭೇತ್ಪ್ರಿಯಂ .. 5..

ಸರ್ವತ್ರ ವಿಗತಸ್ನೇಹಃ ಸಂತೋಷಂ ಪರಮಂ ವಿದುಃ .

ಆಸ್ತಿತ್ಯಂ

ಶ್ರೌತೇ ಸ್ಮಾರ್ತೇ ಚ ವಿಶ್ವಾಸೋ ಯತ್ತದಾಸ್ತಿತ್ಯಮುಚ್ಯತೇ .. 6..

ದಾನಂ

ನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತಧನಂ ಶ್ರಾಂತೇ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ವೈದಿಕೇ ಜನೇ .

ಅನ್ಯದ್ವಾ ಯತ್ಪ್ರದೀಯಂತೇ ತದ್ದಾನಂ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ .. 7..

ಈಶ್ವರಪೂಜನಂ

ರಾಗಾದ್ಯಪೇತಂ ಹೃದಯಂ ವಾಗದುಷ್ಟಾನ್ಯತಾದಿನಾ .

ಹಿಂಸಾದಿರಹಿತಂ ಕರ್ಮ ಯತ್ತದೀಶ್ವರಪೂಜನಂ .. 8..

ಸಿದ್ಧಾಂತಶ್ರವಣಂ

ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಂ ಚ ಪರಾನಂದಂ ಪರಂ ಧ್ರುವಂ .

ಪ್ರತ್ಯಗಿತ್ಯವಗಂತವ್ಯಂ ವೇದಾಂತಶ್ರವಣಂ ಬುಧಃ .. 9..

ಹೀನಃ

ವೇದಲೌಕಿಕಮಾರ್ಗೇಷು ಕುತ್ತಿತಂ ಕರ್ಮ ಯದ್ಭವೇತ್ .

ತಸ್ಮಿನ್ನವತಿ ಯಾ ಲಜ್ಜಾ ಹೀಃ ಸೈವೇತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ .. 10..

ಮತಿಃ

ವೈದಿಕೇಷು ಚ ಸರ್ವೇಷು ಶ್ರದ್ಧಾ ಯಾ ಸಾ ಮತಿರ್ಭವೇತ್ .

ಗುರುಣಾ ಚೋಪದಿಷ್ಟೋಽಪಿ ತತ್ರ ಸಂಬಂಧವರ್ಜಿತಃ .. 11..

ವೇದವಿರುದ್ಧಮಾರ್ಗಃ ಗುರುಣಾ ಉಪದಿಷ್ಟೋಽಪಿ ತತ್ರ ಸಂಬಂಧವರ್ಜಿತಃ ಸನ

ವೇದೋಕ್ತಾನುಷ್ಠಾನಮೇವ ಕುರ್ಯಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ .. 11-16..

ಜಪಃ

ವೇದೋಕ್ತೇನೈವ ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಸೋ ಜಪಃ ಸ್ಮೃತಃ .

ಕಲ್ಪಸೂತ್ರೇ ಯಥಾ ವೇದೇ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೇ ಪುರಾಣಕೇ .. 12..

ಇತಿಹಾಸೇ ಚ ವೃತ್ತಿಯಾ ಸ ಜಪಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ .

ಜಪಸ್ತು ದ್ವಿವಿಧಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವಾಚಿಕೋ ಮಾನಸಸ್ತಥಾ .. 13..

ವಾಚಿಕೋಪಾಂಶುರುಚ್ಚೈಶ್ಚ ದ್ವಿವಿಧಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ .

ಮಾನಸೋ ಮನನಧ್ಯಾನಭೇದಾದ್ವೈವಿಧ್ಯಮಾಶ್ರಿತಃ .. 14..

ಉಚ್ಚೈರ್ಜಪಾದುಪಾಂಶುಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಗುಣಮುಚ್ಯತೇ .

ಮಾನಸಶ್ಚ ತಥೋಪಾಂಶೋಃ ಸಹಸ್ರಗುಣಮುಚ್ಯತೇ .. 15..

ಉಚ್ಚೈರ್ಜಪಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯಯೋಕ್ತಫಲದೋ ಭವೇತ್ .

ನೀಚೈಃ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಚೇನ್ಮಂತ್ರಃ ಶ್ರುತಶ್ಚೇನ್ನಿಷ್ಫಲಂ ಭವೇತ್ .. 16..

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಂಡಃ .. 2..

ತೃತೀಯಃ ಖಂಡಃ

ಆಸನಾನಿ ನವ

ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಗೋಮುಖಂ ಪದ್ಮಂ ವೀರಸಿಂಹಾಸನೇ ತಥಾ .

ಭದ್ರಂ ಮುಕ್ತಾಸನಂ ಚೈವ ಮಯೂರಾಸನಮೇವ ಚ .. 1..

ಸುಖಾಸನಸಮಾಖ್ಯಂ ಚ ನವಮಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .

ಯಮನಿಯಮಲಕ್ಷಣಮುಕ್ತಾ ಆಸನಲಕ್ಷಣಮಾಹ—ಸ್ವಸ್ತಿಕಮಿತಿ .. 1-14..

ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ

ಜಾನೂರ್ವೋರಂತರ ಕೃತ್ವಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪಾದತಲೇ ಉಭೇ .. 2..

ಸಮಗ್ರೀವಶಿರಃಕಾಯಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ನಿತ್ಯಮಭ್ಯಸೇತ್ .

ಗೋಮುಖಂ

ಸವ್ಯೇ ದಕ್ಷಿಣಗುಲ್ಫಂ ತು ಪೃಷ್ಠಪಾರ್ಶ್ವೇ ನಿಯೋಜಯೇತ್ .. 3..

ದಕ್ಷಿಣೇಽಪಿ ತಥಾ ಸವ್ಯಂ ಗೋಮುಖಂ ತತ್ಪಚಕ್ಷತೇ .
 ಪದ್ಮಂ
 ಅಂಗುಷ್ಠಾವಧಿ ಗೃಹ್ಣೀಯಾದ್ಧಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ವ್ಯುತ್ಪ್ರಮೇಣ ತು .. 4..
 ಉರ್ವೋರುಪರಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಕೃತ್ವಾ ಪಾದತಲದ್ವಯಂ .
 ಪದ್ಮಾಸನಂ ಭವೇತ್ಪಾಜ್ಞ ಸರ್ವರೋಗಭಯಾಪಹಂ .. 5..
 ದಕ್ಷಿಣೇತರಪಾದಂ ತು ದಕ್ಷಿಣೋರುಣಿ ವಿಸ್ಯನೇತ್ .
 ಋಜುಕಾಯಃ ಸಮಾಸೀನೋ ವೀರಾಸನಮುದಾಹೃತಂ .. 6..
 ಗುಲ್ಫಾ ತು ವೃಷಣಸ್ಯಾಧಃ ಸೀವನ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಕ್ಷಿಪೇತ್ .
 ಪಾರ್ಶ್ವಪಾದೌ ಚ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ದೃಢಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಸುನಿಶ್ಚಲಂ .
 ಭದ್ರಾಸನಂ ಭವೇದೇತದ್ವಿಷರೋಗವಿನಾಶನಂ .. 7..
 ನಿಪೀಡ್ಯ ಸೀವನೀಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ದಕ್ಷಿಣೇತರಗುಲ್ಪತಃ .
 ವಾಮಂ ಯಾಮ್ಯೇನ ಗುಲ್ಫೇನ ಮುಕ್ತಾಸನಮಿದಂ ಭವೇತ್ .. 8..
 ಮೇಥ್ರಾದುಪರಿ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸವ್ಯಂ ಗುಲ್ಪಂ ತತೋಪರಿ .
 ಗುಲ್ಫಾಂತರಂ ಚ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ಯ ಮುಕ್ತಾಸನಮಿದಂ ಮುನೇ .. 9..
 ಕೂರ್ಪರಾಗ್ರೇ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ನಿಕ್ಷಿಪೇನ್ನಾಭಿಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ .
 ಭೂಮ್ಯಾಂ ಪಾಣಿತಲದ್ವಂದ್ವಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯೈಕಾಗ್ರಮಾನಸಃ .. 10..
 ಸಮುನ್ನತಶಿರಃಪಾದೋ ದಂಡವದ್ವ್ಯೋಮ್ನಿಸಂಸ್ಥಿತಃ .
 ಮಯೂರಾಸನಮೇತತ್ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವಪಾಪಪ್ರಣಾಶನಂ .. 11..
 ಯೇನ ಕೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಸುಖಂ ಧೈರ್ಯಂ ಚ ಜಾಯತೇ .
 ತತ್ಸುಖಾಸನಮಿತ್ಯುಕ್ತಮಶಕ್ತಸ್ತತ್ಸಮಾಶ್ರಯೇತ್ .. 12..
 ಆಸನಂ ವಿಜಿತಂ ಯೇನ ಜಿತಂ ತೇನ ಜಗತ್ತಯಂ .
 ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಂ ಸದಾ ಕುರು .. 13.. ಇತಿ ..
 ಇತಿ ತೃತೀಯಃ ಖಂಡಃ .. 3..

Missing pages 160-161 from the commentary book

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃ ಖಂಡಃ

ಶರೀರಂ ತಾವದೇವ ಸ್ಯಾತ್ಕ್ಷಣವತ್ಯಂಗುಲಾತ್ಕೃಕಂ .
 ದೇಹಮಧ್ಯೇ ಶಿಖಿಸ್ಥಾನಂ ತಪ್ತಜಾಂಬೂನದಪ್ರಭಂ .. 1..
 ತ್ರಿಕೋಣಂ ಮನುಜಾನಾಂ ತು ಸತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಹಿ ಸಾಂಕೃತೇ .
 ಗುದಾತ್ತು ದ್ವ್ಯಂಗುಲಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಮೇಥ್ರಾತ್ತು ದ್ವ್ಯನ್ಯುಲಾದಧಃ .. 2..
 ದೇಹಮಧ್ಯಂ ಮುನಿಪ್ರೋಕ್ತಮನುಜಾನೀಹಿ ಸಾಂಕೃತೇ .

ಕಂದಸ್ಥಾನಂ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೂಲಾಧಾರಾನ್ನವಾಂಗುಲಂ .. 3..

ಚತುರಂಗುಲಮಾಯಾಮವಿಸ್ತಾರಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .

ಕುಕುಟಾಂಡವದಾಕಾರಂ ಭೂಷಿತಂ ತು ತ್ವಗಾದಿಭಿಃ .. 4..

ತನ್ಮಧ್ಯೇ ನಾಭಿರಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಯೋಗಜ್ಞೈರ್ಮುನಿಪುಂಗವ ..

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸ್ಯ ನಾಡೀಪುಂಜದೇಹಪ್ರಾಣನಿರ್ವರ್ತೃತ್ವೇನ ದೇಹತತ್ಕಾರ್ಯಯತ್ತಾಪರಿಜ್ಞ

ವಿನಾ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸಿದ್ಧಿಃ ನ ಸ್ಯಾದಿತಿ ದೇಹನಾಡೀಪ್ರಾಣೇಯತ್ತಾಂ

ಪ್ರಪಂಚಯತಿ ಶರೀರಮಿತಿ ಶಿಖಿಸ್ಥಾನಂ ಅಗ್ನಿಸ್ಥಾನಂ .. 1-10..

ನಾಡೀಪರಿಗಣನಂ

ಕಂದಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಾ ನಾಡೀ ಸುಷುಮ್ಮೇತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ .. 5..

ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪರಿತಸ್ತಸ್ಯ ನಾಡಯೋ ಮುನಿಪುಂಗವ .

ದ್ವಿಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಾಸಾಂ ಮುಖ್ಯಾಶ್ಚತುರ್ದಶ .. 6..

ಸುಷುಮ್ಮಾ ಪಿಂಗಲಾ ತದ್ವದಿಡಾ ಚೈವ ಸರಸ್ವತೀ .

ಪೂಷಾ ಚ ವರುಣಾ ಚೈವ ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ .. 7..

ಅಲಂಬುಸಾ ಕುಹೂಶ್ಚೈವ ವಿಶ್ವೋದರಾ ಪಯಸ್ವಿನೀ .

ಶಂಖಿನೀ ಚೈವ ಗಾಂಧಾರಾ ಇತಿ ಮುಖ್ಯಾಶ್ಚತುರ್ದಶ .. 8..

ಆಸಾಂ ಮುಖ್ಯತಮಾಸ್ತಿಸ್ತಿಸೃಷ್ಟೇಕೋತ್ತಮೋತ್ತಮಾ .

ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀತಿ ಸಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮುನೇ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .. 9..

ಪೃಷ್ಠಮಧ್ಯಸ್ಥಿತೇನಾಸ್ಥಾ ವೀಣಾದಂಡೇನ ಸುವ್ರತ .

ಸಹ ಮಸ್ತಕಪರ್ಯಂತಂ ಸುಷುಮ್ಮಾ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ .. 10..

ಕುಂಡಲ್ಯಾಃ ಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವರೂಪಂ ಚ

ನಾಭಿಕಂದಾದಧಃ ಸ್ಥಾನಂ ಕುಂಡಲ್ಯಾ ದ್ವ್ಯಂಗುಲಂ ಮುನೇ .

ಅಷ್ಟಪ್ರಕೃತಿರೂಪಾ ಸಾ ಕುಂಡಲೀ ಮುನಿಸತ್ತಮ .. 11..

ಯಥಾವದ್ವಾಯುಚೇಷ್ಟಾಂ ಚ ಜಲಾನ್ನಾದೀನಿ ನಿತ್ಯಶಃ .

ಪರಿತಃ ಕಂದಪಾರ್ಶ್ವೇಷು ನಿರುಧೈವ ಸದಾ ಸ್ಥಿತಾ .. 12..

ಸ್ವಮುಖೇನ ಸದಾಽವೇಷ್ಟ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಮುಖಂ ಮುನೇ ..

ಕುಂಡಲಿನೀಸ್ಥಾನಂ ತತ್ಸ್ವರೂಪಂ ಚಾಹ-ನಾಭೀತಿ . ಪೃಥಿವ್ಯಪ್ತೇಚೋವಾಯ್ವಾಕಾಶಮನೋಶ್ಚ

ಅಷ್ಟೈ ಪ್ರಕೃತಯಃ .. 11-12..

ನಾಡೀಸ್ಥಾನಾನಿ

ಸುಷುಮ್ಮಾಯಾ ಇಡಾ ಸವ್ಯೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಿಂಗಲಾ ಸ್ಥಿತಾ .. 13..

ಸರಸ್ವತೀ ಕುಹೂಶ್ಚೈವ ಸುಷುಮ್ಮಾಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಸ್ಥಿತೇ .

ಗಾಂಧಾರಾ ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವಾ ಚ ಇಡಾಯಾಃ ಪೃಷ್ಠಪೂರ್ವಯೋಃ .. 14..

ಪೂಷಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ ಚೈವ ಪಿಂಗಲಾಪೃಷ್ಠಪೂರ್ವಯೋಃ .
 ಕುಹೋಶ್ಚ ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವಾಯಾ ಮಧ್ಯೇ ವಿಶ್ವೋದರಾ ಸ್ಥಿತಾ .. 15..
 ಯಶಸ್ವಿನ್ಯಾಃ ಕುಹೋರ್ಮಧ್ಯೇ ವರುಣಾ ಸುಪುತಿಷ್ಠಿತಾ .
 ಪೂಷಾಯಾಶ್ಚ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಯಶಸ್ವಿನೀ .. 16..
 ಗಾಂಧಾರಾಯಾಃ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚ ಶಂಖಿನೀ .
 ಅಲಂಬುಸಾ ಸ್ಥಿತಾ ಪಾಯುಪರ್ಯಂತಂ ಕಂದಮಧ್ಯಗಾ .. 17..
 ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಸುಷುಮ್ನಾಯಾ ರಾಕಾಯಾಃ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಕೂಹಃ .
 ಅಧಶ್ಶೋರ್ಧ್ವಂ ಸ್ಥಿತಾ ನಾಡೀ ಯಾಮ್ಯನಾಸಾಂತಮಿಷ್ಯತೇ .. 18..
 ಇತಾ ತು ಸವ್ಯನಾಸಾಂತಂ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಮುನಿಪುಂಗವ .
 ಯಶಸ್ವಿನೀ ಚ ವಾಮಸ್ಯ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಾಂತಮಿಷ್ಯತೇ .. 19..
 ಪೂಷಾ ವಾಮಾಕ್ಷಿಪರ್ಯಂತಾ ಪಿಂಗಲಾಯಾಸ್ತು ಪೃಷ್ಠತಃ .
 ಪಯಸ್ವಿನೀ ಚ ಯಾಮ್ಯಸ್ಯ ಕರ್ಣಾಂತಂ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಬುದ್ಧಿಃ .. 20..
 ಸರಸ್ವತೀ ತಥಾ ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಗತಾ ಜಿಹ್ವಾ ತಥಾ ಮುನೇ .
 ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವಾ ತಥಾ ಸವ್ಯಪಾದಾಂಗುಷ್ಠಾಂತಮಿಷ್ಯತೇ .. 21..
 ಶಂಖಿನೀ ನಾಮ ಯಾ ನಾಡೀ ಸವ್ಯಕರ್ಣಾಂತಮಿಷ್ಯತೇ .
 ಗಾಂಧಾರಾ ಸವ್ಯನೇತ್ರಾಂತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .. 22..
 ವಿಶ್ವೋದರಾಭಿಧಾ ನಾಡೀ ಕಂದಮಧ್ಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ .
 ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡೀಪರಿತಃ ಪ್ರಧಾನನಾಡ್ಯಃ ತಿಷ್ಠಂತೀತ್ಯಾಹ-ಸುಷುಮ್ನಾಯಾ ಇತಿ ..

13-22..

ನಾಡೀಷು ವಾಯುಸಂಚಾರಃ

ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನಸ್ತಥಾ ವ್ಯಾನಃ ಸಮಾನೋದಾನ ಏವ ಚ .. 23..
 ನಾಗಃ ಕೂರ್ಮಶ್ಚ ಕೃಕರೋ ದೇವದತ್ತೋ ಧನಂಜಯಃ .
 ಏತೇ ನಾಡೀಷು ಸರ್ವಾಸು ಚರಂತಿ ದಶ ವಾಯವಃ .. 24..
 ತೇಷು ಪ್ರಾಣಾದಯಃ ಪಂಚ ಮುಖ್ಯಾಃ ಪಂಚಸು ಸುವ್ರತ .
 ಪ್ರಾಣಸಂಜ್ಞಸ್ತಥಾಽಪಾನಃ ಪೂಜ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಸ್ತಯೋರ್ಮುನೇ .. 25..
 ಆಸ್ಯನಾಸಿಕೋರ್ಮಧ್ಯೇ ನಾಭಿಮಧ್ಯೇ ತಥಾ ಹೃದಿ .
 ಪ್ರಾಣಸಂಜ್ಞೋಽನಿಲೋ ನಿತ್ಯಂ ವರ್ತತೇ ಮುನಿಸತ್ತಮ .. 26..
 ಅಪಾನೋ ವರ್ತತೇ ನಿತ್ಯಂ ಗುದಮಧ್ಯೋರುಜಾನುಷು .
 ಉದರೇ ಸಕಲೇ ಕಟ್ಯಾಂ ನಾಭೌ ಜಂಘೇ ಚ ಸುವ್ರತ .. 27..
 ವ್ಯಾನಃ ಶ್ರೋತ್ರಾಕ್ಷಿಮಧ್ಯೇ ಚ ಕಕುದ್ಭ್ಯಾಂ ಗುಲ್ಫಯೋರಪಿ .
 ಪ್ರಾಣಸ್ಥಾನೇ ಗಲೇ ಚೈವ ವರ್ತತೇ ಮುನಿಪುಂಗವ .. 28..
 ಉದಾನಸಂಜ್ಞೋ ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಪಾದಯೋರ್ಹಸ್ತಯೋರಪಿ .

ಸಮಾನಃ ಸರ್ವದೇಹೇಷು ವ್ಯಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠತ್ಯಸಂಶಯಃ .. 29..
ನಾಗಾದಿವಾಯವಃ ಪಂಚ ತ್ವಗಸ್ಥ್ಯಾದಿಷು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ .
ಏವಮುಕ್ತಾಸು ನಾಡೀಷು ಪ್ರಾಣಾದಯಶ್ಚರಂತೀತ್ಯಾಹ -ಪ್ರಾಣ ಇತಿ .. 23-26..
ಉದರೇ ಸಕಲೇ ಯಾವದುದರೇ . ಜಂಘೇ ಜಂಘಾಯಾಂ .. 27-29 ..
ವಾಯುವ್ಯಾಪಾರಾಃ
ನಿಃಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸಕಾಮಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಕರ್ಮ ಹಿ ಸಾಂಕೃತೇ .. 30..
ಅಪಾನಾಖ್ಯಸ್ಯ ವಾಯೋಸ್ತು ವಿಣ್ಮೂತ್ರಾದಿವಿಸರ್ಜನಂ .
ಸಮಾನಃ ಸರ್ವಸಾಮೀಪ್ಯಂ ಕರೋತಿ ಮುನಿಪುಂಗವ .. 31..
ಉದಾನ ಊರ್ಧ್ವಗಮನಂ ಕರೋತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ..
ವ್ಯಾನೋ ವಿವಾದಕೃತ್ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಮುನೇ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .. 32..
ಉದ್ಗಾರಾದಿಗುಣಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ನಾಗಾಖ್ಯಸ್ಯ ಮಹಾಮುನೇ .
ಧನಂಜಯಸ್ಯ ಶೋಭಾದಿ ಕರ್ಮ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಹಿ ಸಾಂಕೃತೇ .. 33..
ನಿಮೀಲನಾದಿ ಕೂರ್ಮಸ್ಯ ಕ್ಷುಧಾ ತು ಕೃಕರಸ್ಯ ಚ .
ದೇವದತ್ತಸ್ಯ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ತಂದ್ರೀಕರ್ಮ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಂ .. 34..
ಪ್ರಾಣಾದಿದಶವಾಯುವ್ಯಾಪಾರಾನಾಹ -ನಿಃಶ್ವಾಸೇತಿ ..
ನಾಡೀದೇವತಾಃ
ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಃ ಶಿವೋ ದೇವ ಇಡಾಯಾ ದೇವತಾ ಹರಿಃ ..
ಪಿಂಗಲಾಯಾ ವಿರಿಂಚಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸರಸ್ವತ್ಯಾ ವಿರಾಣ್ಮನೇ .. 35..
ಪೂಷಾಽಧಿದೇವತಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವರುಣಾ ವಾಯುದೇವತಾ .
ಹಸ್ತಿಜಿಹ್ವಾಭಿಧಾಯಾಸ್ತು ವರುಣೋ ದೇವತಾ ಭವೇತ್ .. 36..
ಯಶಸ್ವಿನ್ಯಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಗವಾನ್ ಭಾಸ್ಕರಸ್ತಥಾ .
ಅಲಂಬುಸಾಯಾ ಅಬಾತ್ಮಾ ವರುಣಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ .. 37..
ಕುಹೋಃ ಕ್ಷುದ್ಧೇವತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಗಾಂಧಾರೀ ಚಂದ್ರದೇವತಾ .
ಶಂಖಿನ್ಯಾಶ್ಚಂದ್ರಮಾಸ್ತದ್ವತ್ ಪಯಸ್ವಿನ್ಯಾಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ .. 38..
ವಿಶ್ವೋದರಾಭಿಧಾಯಾಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಪಾವಕಃ ಪತಿಃ .
ಸುಷುಮ್ನಾದಿಚತುರ್ದಶನಾಡೀದೇವತಾಭೇದಮಾಹ ಸುಷುಮ್ನಾಯಾ ಇತಿ .. 35-
38..
ನಾಡೀಷು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಸಂಚಾರಃ
ಇಡಾಯಾಂ ಚಂದ್ರಮಾ ನಿತ್ಯಂ ಚರತ್ಯೇವ ಮಹಾಮುನೇ .. 39..
ಪಿಂಗಲಾಯಾಂ ರವಿಸ್ತದ್ವನ್ಮನೇ ವೇದವಿದಾಂ ವರ .
ಸದೇಡಾಪಿಜಗಳಯೋಶ್ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯೌ ಚರತಃ ಇತ್ಯಾಹ-ಇಡಾಯಾಮಿತಿ .. 40..
ನಾಡೀಷು ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಪ್ರಾಣಸೂರ್ಯಸಂಚಾರಃ

ಪಿಂಗಲಾಯಾ ಇಡಾಯಾಂ ತು ವಾಯೋಃ ಸಂಕ್ರಮಣಂ ತು ಯತ್ .. 40..

ತದುತ್ತರಾಯಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮುನೇ ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .

ಇಡಾಯಾಃ ಪಿಂಗಲಾಯಾಂ ತು ಪ್ರಾಣಸಂಕ್ರಮಣಂ ಮುನೇ .. 41...

ದಕ್ಷಿಣಾಯನಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಪಿಂಗಲಾಯಾಮಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ .

ಇಡಾಪಿಂಗಲಯೋಃ ಸಂಧಿ ಯದಾ ಪ್ರಾಣಃ ಸಮಾಗತಃ .. 42..

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ತದಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದೇಹೇ ದೇಹಭೃತಾಂ ವರ .

ಮೂಲಾಧಾರಂ ಯದಾ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಪಂಡಿತೋತ್ತಮ .. 43..

ತದಾದ್ಯಂ ವಿಷುವಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಾಪಸೈಸ್ತಾಪಸೋತ್ತಮ .

ಪ್ರಾಣಸಂಜ್ಞೋ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೂರ್ಧಾನಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಯದಾ .. 44..

ತದಂತ್ಯಂ ವಿಷುವಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಾಪಸೈಸ್ತತ್ತ್ವಚಿಂತಕೈಃ .

ನಿಶ್ಚಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸನಂ ಸರ್ವಂ ಮಾಸಾನಾಂ ಸಂಕ್ರಮೋ ಭವೇತ್ .. 45..

ಇಡಯಾ ಕುಂಡಲೀಸ್ಥಾನಂ ಯದಾ ಪ್ರಾಣಃ ಸಮಾಗತಃ .

ಸೋಮಗ್ರಹಣಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ತದಾ ತತ್ತ್ವವಿದಾಂ ವರ .. 46..

ಯದಾ ಪಿಂಗಲಯಾ ಪ್ರಾಣಃ ಕುಂಡಲೀಸ್ಥಾನಮಾಗತಃ .

ತದಾತದಾ ಭವೇತ್ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .. 47..

ಸಂವತ್ಸರಾತ್ಮಕಪ್ರಾಣಸೂರ್ಯಸ್ಯ ನಾಡಿರಶಿಸಂಚಾರತೋ ದಿನಪಕ್ಷಮಾಸಾಯನಾದಿಗ್ರಹಣ

ಭವತೀತ್ಯಾಹ—ಪಿಂಗಲಾಯಾ ಇತಿ .. 41-47..

ಅಂತಸ್ತೀರ್ಥಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಂ

ಶ್ರೀಪರ್ವತಂ ಶಿರಃಸ್ಥಾನೇ ಕೇದಾರಂ ತು ಲಲಾಟಕೇ .

ವಾರಾಣಸೀ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಭುವೋಘ್ರಾಣಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮೇ .. 48..

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ ಕುಚಸ್ಥಾನೇ ಪ್ರಯಾಗಂ ಹೃತ್ಸರೋರುಹೇ .

ಚಿದಂಬರಂ ತು ಹೃನ್ಮಧ್ಯೇ ಆಧಾರೇ ಕಮಲಾಲಯಂ .. 49..

ಆತ್ಮತೀರ್ಥಂ ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಬಹಿಸ್ತೀರ್ಥಾನಿ ಯೋ ವ್ರಜೇತ್ ..

ಕರಸ್ಥಂ ಸ ಮಹಾರತ್ನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಕಾಚಂ ವಿಮಾರ್ಗತೇ .. 50..

ಭಾವತೀರ್ಥಂ ಪರಂ ತೀರ್ಥಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಸು .

ಅನ್ಯಥಾಽಽಲಿಂಗ್ಯತೇ ಕಾಂತಾ ಅನ್ಯಥಾಽಽಲಿಂಗ್ಯತೇ ಸುತಾ .. 51..

ತೀರ್ಥಾನಿ ತೋಯಪೂರ್ಣಾನಿ ದೇವಾನ್ ಕಾಷ್ಠಾದಿನಿರ್ಮಿತಾನ್ .

ಯೋಗಿನೋ ನ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ಸ್ವಾತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯಕಾರಣಾತ್ .. 52..

ಬಹಿಸ್ತೀರ್ಥಾತ್ ಪರಂ ತೀರ್ಥಮಂತಸ್ತೀರ್ಥಂ ಮಹಾಮುನೇ .

ಆತ್ಮತೀರ್ಥಂ ಮಹಾತೀರ್ಥಮನ್ಯತ್ತೀರ್ಥಂ ನಿರರ್ಥಕಂ .. 53..

ಚಿತ್ತಮಂತರ್ಗತಂ ದುಷ್ಟಂ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನೈರ್ನ ಶುಧ್ಯತಿ .

ಶತಶೋಽಪಿ ಜಲೈರ್ಧೌತಂ ಸುರಾಭಾಂಡಮಿವಾಶುಚಿ .. 54..

ವಿಷುವಾಯನಕಾಲೇಷು ಗ್ರಹಣೇ ಚಾಂತರೇ ಸದಾ .
 ವಾರಾಣಸ್ಯಾದಿಕೇ ಸ್ಥಾನೇ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಶುದ್ಧೋ ಭವೇನ್ನರಃ .. 55..
 ಜ್ಞಾನಯೋಗಪರಾಣಾಂ ತು ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲಿತಂ ಜಲಂ .
 ಭಾವಶುದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಜ್ಞಾನಾಂ ತತ್ತೀರ್ಥಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .. 56..
 ಮಸ್ತಕಾದ್ಯಾಧಾರಾಂತಂ ಶ್ರೀಶೈಲಾದಿಪುಣ್ಯಸ್ಥಲಂ ಭವತೀತ್ಯಾಹ -ಶ್ರೀಪರ್ವತಮಿತಿ ..
 48-49... ಏವಂ ಭಾವನಾಮಯಮಾತ್ಮತೀರ್ಥಂ ತದೇವ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ಸೇವ್ಯಂ ಇತಿ
 ಸ್ತೌತಿ-ಆತ್ಮತೀರ್ಥಮಿತಿ . ಕಾಚಂ-ಕಾಚಮಣಿಂ .. 50.. ದೇಹಾದಿನಿರ್ವರ್ತೃಸರ್ವಕರ್ಮಸು
 ತೀರ್ಥಬುದ್ಧಿಃ ಗರೀಯಸೀತ್ಯರ್ಥಃ . ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಸ್ತು-ಅನ್ಯಥೇತಿ .. 11 .. ಅತ
 ಏವಂ ತೀರ್ಥಾನೀತಿ .. 52 .. ತದೇವ ಆತ್ಮತೀರ್ಥಂ .. 13 .. ಬಾಹ್ಯತೀರ್ಥಸ್ನಾನೇನ
 ಕೋಽಪಿ ನ ಶುದ್ಧತೀತಿ ಸದೃಷ್ಟಾಂತಮಾಹ-ಚಿತ್ತಮಿತಿ .. 14 .. ನ ತಥಾ
 ಭಾವತೀರ್ಥಸ್ನಾನೇನೇತ್ಯಾಹ-ವಿಷುವೇತಿ . ಭ್ರೂಮಧ್ಯಾದಿಸ್ಥಾನೇಷು ಸ್ವಾತ್ಮಲಕ್ಷ್ಯಾನುಸಂಧಾನ
 ಶುದ್ಧಾತ್ಮೈವ ಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ .. 55 .. ಏವಮಾತ್ಮತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾನಧಿಕಾರೇ[ರೀ|
 ತೀರ್ಥಪಾದಚರಣೋದಕಸ್ಪರ್ಶತಃ ಶುದ್ಧೋ ಭವತೀತ್ಯಾಹ-ಜ್ಞಾನೇತಿ .. 56 ..
 ಆತ್ಮನಿ ಶಿವದೃಷ್ಟಿಃ
 ತೀರ್ಥೇ ದಾನೇ ಜಪೇ ಯಜ್ಞೇ ಕಾಷ್ಠೇ ಪಾಷಾಣಕೇ ಸದಾ ..
 ಶಿವಂ ಪಶ್ಯತಿ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ಶಿವೇ ದೇಹೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೇ .. 57..
 ಅಂತಃಸ್ಥಂ ಮಾ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಬಹಿಷ್ಠಂ ಯಸ್ತು ಸೇವತೇ .
 ಹಸ್ತಸ್ಥಂ ಪಿಂಡಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಲಿಹೇತ್ ಕೂರ್ಪರಮಾತ್ಮನಃ .. 58..
 ಶಿವಮಾತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರತಿಮಾಸು ನ ಯೋಗಿನಃ .
 ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಭಾವನಾರ್ಥಯ ಪ್ರತಿಮಾಃ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಾಃ .. 59..
 ಸ್ವಾಜ್ಞಾಃ ಸ್ವಾತಿರಿಕ್ತಾತ್ಮಾನಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಂತಿ, ಸ್ವಜ್ಞಾಃ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯಂತೀತ್ಯಾಹ-
 ತೀರ್ಥೇ ಇತಿ .. 57-58.. ಅತ ಏವ ಶಿವಮಿತಿ . ಅಯೋಗಿಜನಾನುಕಂಪಯಾ
 ಪ್ರತಿಮಾಽಪಿ ವಿಕಲ್ಪಿತೇತ್ಯಾಹ-ಅಜ್ಞಾನಾಮಿತಿ .. 59..
 ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನೇನ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಃ
 ಅಪೂರ್ವಮಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಸತ್ಯಮದ್ವಯಂ .
 ಪ್ರಜ್ಞಾನಘನಮಾನಂದಂ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ಪಶ್ಯತಿ .. 60..
 ನಾಡೀಪುಜಂ ಸದಾಸಾರಂ ನರಭಾವಂ ಮಹಾಮುನೇ .
 ಸಮುತ್ಸೃಜ್ಯಾತ್ಮನಾಽತ್ಮಾನಮಹಮಿತ್ಯವಧಾರಯ .. 61..
 ಅಶರೀರಂ ಶರೀರೇಷು ಮಹಾಂತಂ ವಿಭುಮೀಶ್ವರಂ ..
 ಆನಂದಮಕ್ಷರಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮತ್ವಾ ಧೀರೋ ನ ಶೋಚತಿ .. 62..
 ವಿಭೇದಜನಕೇ ಜ್ಞಾನೇ ನಷ್ಟೇ ಜ್ಞಾನಬಲಾನ್ಮುನೇ .
 ಆತ್ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಭೇದಮಸಂತಂ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ .. 63..

ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ತದೇವ ಭವತೀತ್ಯಾಹ —ಅಪೂರ್ವಮಿತಿ . ಯಸ್ಮಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಕಾರಣಂ ಪರಂ ಕಾರ್ಯಂ ವಾ ನ ವಿದ್ಯತೇ ತತ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಕಲನಾಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವಮಾತ್ರಮಿತಿ ಯಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸ ತನ್ನಾತ್ರಮವಶಿಷ್ಯತೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .. 60.. ಯಾವಚ್ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಃ ತಾವತ್ ನರಭಾವನಯಾ ಯೋಗಂ ಯುಂಜೀತ, ತತಃ ಶುದ್ಧಾವುದಿತಾಯಾಂ ನರಭಾವಂ ವಿಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವೇನ ವರ್ತಸ್ವೇತ್ಯಾಹ-ನಾಡೀತಿ .. 61 .. ಯಃ ಕೋಽಪ್ಯೇವಮಾತ್ಮಾನಂ ಜಾನಾತಿ ಸ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವತೀತ್ಯಾಹ — ಅಶರೀರಮಿತಿ ..62.. ಸ್ವಾಜ್ಞಾನಜಭೇದದೃಷ್ಟ್ಯಪಾಯಿ ನಿರ್ಭೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಸೀದತೀತ್ಯಾಹ—ವಿಭೇದೇತಿ . ವಸ್ತುತಃ ಕಾಲತ್ರಯೇಽಪ್ಯಸಂಭವಭೇದಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ? ಸ್ವಸ್ಯ ಲಬ್ಧಾತ್ಮಕತ್ವಾನಿರ್ಭೇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾವಶಿಷ್ಯತೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ .. 63 .. ಇತಿ ಚತುರ್ಥಃ ಖಂಡಃ .. 4..

ಪಶ್ಚಮಃ ಖಂಡಃ

ನಾಡೀಶೋಧನಂ

ಸಮ್ಯಕ್ಕಥಯ ಮೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ನಾಡೀಶುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಸತಃ .
ಯಯಾ ಶುದ್ಧ್ಯಾ ಸದಾ ಧ್ಯಾಯನ್ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಾಮ್ಯಹಂ .. 1.
ಸಾಂಕೃತೇ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಾಡೀಶುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಸತಃ .
ವಿಧ್ಯುಕ್ತಕರ್ಮಸಂಯುಕ್ತಃ ಕಾಮಸಂಕಲ್ಪವರ್ಜಿತಃ .. 2..
ಯಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗಸಂಯುಕ್ತಃ ಶಾಂತಃ ಸತ್ಯಪರಾಯಣಃ .
ಸ್ವಾತ್ಮನ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನಿಭಿಶ್ಚ ಸುಶಿಕ್ಷಿತಃ .. 3..
ಪರ್ವತಾಗ್ರೇ ನದೀತೀರೇ ಬಿಲ್ವಮೂಲೇ ವನೇಫಲವಾ .
ಮನೋರಮೇ ಶುಚೌ ದೇಶೇ ಮಠಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಃ .. 4..
ಆರಭ್ಯ ಚಾಸನಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞುಷ್ಮೋದಜ್ಞುಷ್ಮೋಽಪಿ ವಾ .
ಸಮಗ್ರೀವಶಿರಃಕಾಯಃ ಸಂವೃತಾಸ್ಯಃ ಸುನಿಶ್ಚಲಃ .. 5..
ನಾನಾಗ್ರೇ ಶಶಭೃದ್ಭಿಂಭೇ ಬಿಂದುಮಧ್ಯೇ ತುರೀಯಕಂ .
ಸ್ರವಂತಮಮೃತಂ ಪಶ್ಯೇನ್ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸುಸಮಾಹಿತಃ .. 6..
ಇಡಯಾ ಪ್ರಾಣಮಾಕೃಷ್ಯ ಪೂರಯಿತ್ವೋದರಸ್ಥಿತಂ .
ತತೋಗ್ನಿಂ ದೇಹಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಧ್ಯಾಯನ್ ಜ್ವಾಲಾವಲೀಯುತಂ .. 7..
ಬಿಂದುನಾದಸಮಾಯುಕ್ತಮಗ್ನಿಬೀಜಂ ವಿಚಿಂತಯೇತ್ .
ಪಶ್ಚಾದ್ವಿರೇಚಯೇತ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಾಣಂ ಪಿಂಗಲಯಾ ಬುಧಃ .. 8..
ಪುನಃ ಪಿಂಗಲಯಾಽಪೂರ್ಯ ವಹ್ನಿಬೀಜಮನುಸ್ಮರೇತ್ .
ಪುನರ್ವಿರೇಚಯೇದ್ಧೀಮಾನಿಡಯೈವ ಶನೈಃಶನೈಃ .. 9..

ತ್ರಿಚತುರ್ವಾಸರಂ ವಾಽಥ ತ್ರಿಚತುರ್ವಾರಮೇವ ಚ ..
 ಷಟ್ಕೃತ್ವೋ ವಿಚರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ರಹಸ್ಯೇವಂ ತ್ರಿಸಂಧಿಷು .. 10..
 ನರಭಾವಭಾವಿತನಾಡೀಶುದ್ಧಿಬುಭುತ್ಸಯಾ ಪೃಚ್ಛತೀತ್ಯಾಹ-ಸಮ್ಯಗಿತಿ .. 1..
 ಪ್ರಶೋತ್ತರಂ ಭಗವಾನಾಹ-ಸಾಂಕೃತ ಇತಿ .. ಕಸ್ತತ್ಪಕಾರಃ ಇತ್ಯತ್ರ-ವಿಧ್ಯುಕ್ತೇತಿ
 .. 2-5 .. ಸ್ವವದಮೃತಚಂದ್ರಬಿಂಬಂ ನಾಸಾಗ್ರೇ ಅವಲೋಕಯನ್ ಯೋಗಂ
 ಸಮಾರಭೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ .. 6-7 .. ರಾಮಿತಿ ಅಗ್ನಿಬೀಜಂ .. 8-9 .. ಪ್ರತಿದಿನಂ
 ತ್ರಿಚತುರ್ವಾರಂ .. 10-14 ..
 ನಾಡೀಶುದ್ಧಿಚಿಹ್ನಾನಿ
 ನಾಡೀಶುದ್ಧಿಮವಾಪ್ನೋತಿ ಪೃಥಕ್ಚಿಹ್ನೋಪಲಕ್ಷಿತಃ .
 ಶರೀರಲಘುತಾ ದೀಪ್ತಿರ್ವಹ್ನೇಜಾಲರವರ್ತಿನಃ .. 11..
 ನಾದಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿರಿತ್ಯೇತಚ್ಚಿಹ್ನಂ ತತ್ತಿದ್ಧಿಸೂಚಕಂ .
 ಯಾವದೇತಾನಿ ಸಂಪಶ್ಯೇತ್ತಾವದೇವಂ ಸಮಾಚರೇತ್ .. 12..
 ಸ್ವಾತ್ಮಶುದ್ಧಿಃ
 ಅಥವೈತತ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಶುದ್ಧಿಂ ಸಮಾಚರೇತ್ .
 ಆತ್ಮಾ ಶುದ್ಧಃ ಸದಾ ನಿತ್ಯಃ ಸುಖರೂಪಃ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭಃ .. 13..
 ಅಜ್ಞಾನಾನ್ಮಲಿನೋ ಭಾತಿ ಜ್ಞಾನಾಚ್ಛುದ್ಧೋ ವಿಭಾತ್ಯಯಂ .
 ಅಜ್ಞಾನಮಲಪಂಕಂ ಯಃ ಕ್ಷಾಲಯೇಜ್ಞಾನತೋಯತಃ .
 ಸ ಏವ ಸರ್ವದಾ ಶುದ್ಧೋ ನಾನ್ಯಃ ಕರ್ಮರತೋ ಹಿ ಸಃ .. 14..
 ಇತಿ ಪಂಚಮಃ ಖಂಡಃ .. 5..

ಷಷ್ಠಃ ಖಂಡಃ

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಲಕ್ಷಣಂ
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ರಮಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸಾಂಕೃತೇ ಶೃಣು ಸಾದರಂ .
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ರೇಚಪೂರಕಕುಂಭಕೈಃ .. 1..
 ವರ್ಣತ್ರಯಾತ್ಮಕಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ರೇಚಪೂರಕಕುಂಭಕಾಃ .
 ಸ ಏಷ ಪ್ರಣವಃ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಶ್ಚ ತನ್ಮಯಃ .. 2..
 ಇಡಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಪೂರಯಿತ್ವೋದರಸ್ಥಿತಂ .
 ಮನೈಃ ಷೋಡಶಭಿರ್ಮಾತ್ಮೈರಕಾರಂ ತತ್ರ ಸಂಸ್ಕರೇತ್ .. 3..
 ಪೂರಿತಂ ಧಾರಯೇತ್ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚತುಃಷಷ್ಟಾ ತು ಮಾತ್ರಯಾ .
 ಉಕಾರಮೂರ್ತಿಮತ್ರಾಪಿ ಸಂಸ್ಕರನ್ ಪ್ರಣವಂ ಜಪೇತ್ .. 4..
 ಯಾವದ್ವಾ ಶಕೃತೇ ತಾವದ್ಧಾರಯೇಜ್ಜಪತತ್ಪರಃ .

ಪೂರಿತಂ ರೇಚಯೇತ್ ಪಶ್ಚಾನ್ಮಕಾರೇಣಾನಿಲಂ ಬುಧಃ .. 5..
 ಶನೈಃ ಪಿಂಗಲಯಾ ತತ್ರ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶನ್ಮಾತ್ರಯಾ ಪುನಃ .
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೋ ಭವೇದೇಷಃ ತತಶ್ಚೈವಂ ಸಮಭ್ಯಸೇತ್ .. 6..
 ಪುನಃ ಪಿಂಗಲಯಾಽಪೂರ್ಯ ಮಾತ್ರೈಃ ಷೋಡಶಭಿಸ್ತಥಾ .
 ಅಕಾರಮೂರ್ತಿಮತ್ರಾಪಿ ಸ್ಮರೇದೇಕಾಗ್ರಮಾನಸಃ .. 7..
 ಧಾರಯೇತ್ ಪೂರಿತಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಪ್ರಣವಂ ಸಂಜಪನ್ ವಶೀ .
 ಉಕಾರಮೂರ್ತಿಂ ಸ ಧ್ಯಾಯನ್ ಚತುಃಷಷ್ಟ್ಯಾ ತು ಮಾತ್ರಯಾ .. 8..
 ಮಕಾರಂ ತು ಸ್ಮರನ್ ಪಶ್ಚಾದ್ರೇಚಯೇದಿಡಯಾಽನಿಲಂ .
 ಏವಮೇವ ಪುನಃ ಕುರ್ಯಾದಿಡಯಾಽಪೂರ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ .. 9..
 ಏವಂ ಸಮಭ್ಯಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮುನೀಶ್ವರ .
 ಏವಮಭ್ಯಾಸತೋ ನಿತ್ಯಂ ಷಣ್ಮಾಸಾದ್ ಜ್ಞಾನವಾನ್ ಭವೇತ್ .. 10..
 ವತ್ಸರಾದ್ಯಹ್ಮವಿದ್ವಾನ್ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಸಮಭ್ಯಸೇತ್ .
 ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಧರ್ಮನಿರತಶ್ಚ ಯಃ .. 11..
 ಪ್ರಾಣಸಂಯಮನೇನೈವ ಜ್ಞಾನಾನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ .
 ವಿಶೇಷತಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇತಿ .. 1-11..
 ಪೂರಕಾದಿಲಕ್ಷಣಂ
 ಬಾಹ್ಯಾದಾಪೂರಣಂ ವಾಯೋರುದರೇ ಪೂರಕೋ ಹಿ ಸಃ .. 12..
 ಸಂಪೂರ್ಣಕುಂಭವದ್ವಾಯೋರ್ಧಾರಣಂ ಕುಂಭಕೋ ಭವೇತ್ .
 ಬಹಿರ್ವಿರೇಚನಂ ವಾಯೋರುದರಾದ್ರೇಚಕಃ ಸ್ಮೃತಃ .. 13..
 ಪೂರಕಾದಿಲಕ್ಷಣಮಾಹ-ಬಾಯಾದಿತಿ .. 12-13..
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸಿದ್ಧಯಃ
 ಪ್ರಸ್ತೇದಜನಕೋ ಯಸ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇಷು ಸೋಽಧಮಃ .
 ಕಂಪನಂ ಮಧ್ಯಮಂ ವಿದ್ಯಾದುತ್ತಾನಂ ಚೋತ್ತಮಂ ವಿದುಃ .. 14..
 ಪೂರ್ವಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಕುರ್ವೀತ ಯಾವದುತ್ಥಾನಸಂಭವಃ .
 ಸಂಭವತ್ಯುತ್ತಮೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇ ಸುಖೀ ಭವೇತ್ .. 15..
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇನ ಚಿತ್ತಂ ತು ಶುದ್ಧಂ ಭವತಿ ಸುವ್ರತ .
 ಚಿತ್ತೇ ಶುದ್ಧೇ ಶುಚಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಬ್ರೂತಿವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ .. 16..
 ಪ್ರಾಣಶ್ಚಿತ್ತೇನ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ತಿಷ್ಠತಿ .
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .. 17..
 ದೇಹಶ್ಚೋತ್ತಿಷ್ಠತೇ ತೇನ ಕಿಂಚಿನ್ಶ್ಚ ನಾದ್ವಿಮುಕ್ತತಾ .
 ರೇಚಕಂ ಪೂರಕಂ ಮುಕ್ತ್ವಾ ಕುಂಭಕಂ ನಿತ್ಯಮಭ್ಯಸೇತ್ .. 18..

ಸರ್ವಪಾಪವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸಮ್ಯನ್ಜ್ಞಾನಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ .
 ಮನೋಜವತ್ಸಮಾಪ್ನೋತಿ ಪಲಿತಾದಿ ಚ ನಶ್ಯತಿ .. 19..
 ಪ್ರಾಣಾಯಾಮೈಕನಿಷ್ಠಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚಿದಪಿ ದುರ್ಲಭಂ .
 ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನೇನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾನ್ ಸಮಭ್ಯಮೇತ್ .. 20..
 ಸ್ವೇದಾದಿಸಿದ್ಧಿಮಾಹ- ಪ್ರಸ್ತೇದೇತಿ .. 14-17.. ಉತ್ತಿಷ್ಠತೇ ಭೂತಲಾತ್ .. 18-20 ..
 ರೋಗನಿವರ್ತಕಪ್ರಾಣಾಯಾಮಭೇದಾಃ
 ವಿನಿಯೋಗಾನ್ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಸ್ಯ ಸುವ್ರತ .
 ಸಂಧ್ಯಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಕಾಲೇಽಪಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ವಾಽಥವಾ ಸದಾ .. 21..
 ಬಾಹ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಂ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಪೂರಯಿತ್ವೋದರೇಣ ಚ .
 ನಾಸಾಗ್ರೇ ನಾಭಿಮಧ್ಯೇ ಚ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೇ ಚ ಧಾರಣಾತ್ .. 22..
 ಸರ್ವರೋಗವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಜೀವೇದ್ವರ್ಷಶತಂ ನರಃ .
 ನಾಸಾಮಧಾರಣಾದ್ವಾಽಪಿ ಜಿತೋ ಭವತಿ ಸುವ್ರತ .. 23..
 ಸರ್ವರೋಗನಿವೃತ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನಾಭಿಮಧ್ಯೇ ತು ಧಾರಣಾತ್ .
 ಶರೀರಲಘುತಾ ವಿಪ್ರ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠನಿರೋಧನಾತ್ .. 24..
 ಜಿಹ್ವಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಯಃ ಪಿಬೇತ್ ಸತತಂ ನರಃ .
 ಶ್ರಮದಾಹವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಯೋಗೀ ನೀರೋಗತಾಮಿಯಾತ್ .. 25..
 ಜಿಹ್ವಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .
 ಪಿಬೇದಮೃತಮವ್ಯಯಂ ಸಕಲಂ ಸುಖಮಾಪ್ನುಯಾತ್ .. 26..
 ಇಡಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಭ್ರುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .
 ಯಃ ಪಿಬೇದಮೃತಂ ಶುದ್ಧಂ ವ್ಯಾಧಿಭಿರ್ಮುಚ್ಯತೇ ಹಿ ಸಃ .. 27..
 ಇಡಯಾ ವೇದತತ್ತ್ವಜ್ಞ ತಥಾ ಪಿಂಗಲಯೈವ ಚ .
 ನಾಭೌ ನಿರೋಧಯೇತ್ತೇನ ವ್ಯಾಧಿಭಿರ್ಮುಚ್ಯತೇ ನರಃ .. 28..
 ಮಾಸಮಾತ್ರಂ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ಜಿಹ್ವಯಾಽಽರೋಪ್ಯ ಮಾರುತಂ .
 ಅಮೃತಂ ಚ ಪಿಬನ್ನಾಭೌ ಮಂದಮಂದಂ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 29..
 ವಾತಜಾಃ ಪಿತ್ತಜಾ ದೋಷಾ ನಶ್ಯಂತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ .
 ನಾಸಾಭ್ಯಾಂ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ನೇತ್ರ ದ್ವಂದ್ವೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 30..
 ನೇತ್ರರೋಗಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ತಥಾ ಶ್ರೋತ್ರನಿರೋಧನಾತ್ .
 ತಥಾ ವಾಯುಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಧಾರಯೇಚ್ಛಿರಸಿ ಸ್ಥಿತಂ .. 31..
 ಶಿರೋರೋಗಾ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಸತ್ಯಮುಕ್ತಂ ಹಿ ಸಾಂಕೃತೇ .
 ಯೋಗಸಿದ್ಧ್ಯಂತರಾಯರೋಗನಿರಾಸಕಾನ್ ಧಾರಣಾಭೇದಾನಾಹ—ವಿನಿಯೋಗಾನಿತಿ
 . ಬ್ರಾಹ್ಮಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ .. 21-35..
 ಷಣ್ಮುಖೀಮುದ್ರಾಭ್ಯಾಸಾದಿನಾ ವಾಯುಜಯಃ

ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನಮಾಸ್ಥಾಯ ಸಮಾಹಿತಮನಾಸ್ತಥಾ .. 32..
 ಅಪಾನಮೂರ್ಧ್ವಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಪ್ರಣವೇನ ಶನೈಃ ಶನೈಃ .
 ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಧಾರಯೇತ್ಸಮ್ಯಕ್ ಕರ್ಣಾದಿಕರಣಾನಿ ಚ .. 33..
 ಅಂಗುಷ್ಠಾಭ್ಯಾಂ ಮುನೇ ಶ್ಲೋತ್ರೇ ತರ್ಜನೀಭ್ಯಾಂ ತು ಚಕ್ಷುಷೀ .
 ನಾಸಾಪುಟಾವಧಾನ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಕರಣಾನಿ ವೈ .. 34..
 ಆನಂದಾವಿರ್ಭವೋ ಯಾವತ್ ತಾವನ್ಮೂರ್ಧನಿ ಧಾರಯೇತ್ .
 ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಯಾತ್ಯನೇನೈವ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಂ ಮಹಾಮುನೇ .. 35..
 ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಂ ಗತೇ ವಾಯೌ ನಾದಶ್ಚೋತ್ಪದ್ಯತೇಽನಘ ...
 ಶಂಖಧ್ವನಿಭಿಶ್ಚಾದೌ ಮಧ್ಯೇ ಮೇಘಧ್ವನಿಯುಥಾ .. 36..
 ಶಿರೋಮಧ್ಯಗತೇ ವಾಯೌ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ತವಣಂ ಯಥಾ .
 ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರೀತೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಸಾಕ್ಷಾದಾತ್ಮೋನ್ಮುಖೋ ಭವೇತ್ .. 37..
 ಪುನಸ್ತಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೋಗಾತ್ ಸಂಸಾರನಿಹ್ನುತಿಃ .
 ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಗುಲ್ಬೇನ ಸೀವಿನೀಂ ಪೀಡಯೇತ್ ಸ್ಥಿರಾಂ .. 38..
 ಸವ್ಯೇತರೇಣ ಗುಲ್ಬೇನ ಪೀಡಯೇದ್ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ನರಃ .
 ಜಾನ್ವೋರಧಃ ಸ್ಥಿತಾ ಸಂಧಿ ಸ್ಮತ್ಪಾದೇವಂ ತ್ರಿಯಂಬಕಂ .. 39..
 ವಿನಾಯಕಂ ಚ ಸಂಸ್ಪೃತ್ಯ ತಥಾ ವಾಗೀಶ್ವರೀಂ ಪುನಃ .
 ಲಿಂಗನಾಲಾತ್ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ವಾಯುಮಪ್ಯಗ್ರತೋ ಮುನೇ .. 40..
 ಪ್ರಣವೇನ ನಿಯುಕ್ತೇನ ಬಿಂದುಯುಕ್ತೇನ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ..
 ಮೂಲಾಧಾರಸ್ಯ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಮಧ್ಯೇ ತಂ ತು ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 41..
 ನಿರುದ್ಯ ವಾಯುನಾ ದೀಪ್ತೋ ವಹ್ನಿರೂಹತಿ ಕುಂಡಲೀಂ .
 ಪುನಃ ಸುಷುಮ್ಮಯಾ ವಾಯುರ್ವಹ್ನಿನಾ ಸಹ ಗಚ್ಛತಿ .. 42..
 ಏವಮಭ್ಯಸತಸ್ತಸ್ಯ ಜಿತೋ ವಾಯುರ್ಭವೇದ್ಭೃಶಂ .
 ಏವಂ ಷಣ್ಮುಖೀಮುದ್ರಾಭ್ಯಾಸತಃ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಮಿತಿ .. 36.. ಯಥಾ ತಥಾ
 ಚಂದ್ರಮಂಡಲಗಿರಿತಃ ಅಮೃತಪ್ರವಾಹೋ ಜಾಯತೇ . ತೇನ ಭ್ರೂಮಧ್ಯಸ್ಥಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಮ
 ತದಮೃತಾಸ್ವಾದನತೋ ಯೋಗೀ ವಿಮೃತ್ಯುಃ ಭವತಿ . ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ .. 37-38 ..
 ದಕ್ಷಿಣೇತರಗುಲ್ಮಾಭ್ಯಾಂ ಸೀವಿನೀ ಮೇದಗುದಾಂತರಾಳಸ್ಥನಾಡೀ ಸಂಪೀಡಯನ್
 ಜಾನ್ವೋರಧಃಸ್ಥಿತಸಂಧಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಮತ್ಪಾದಿ ವಿನಾಯಕಂ ವಾಗೀಶ್ವರೀಂ ಚ ಧ್ಯಾಯ
 ತತೋ ಲಿಂಗನಾಲಾದಿತ್ಯಾದಿ .. 39-42 ..
 ವಾಯುಜಯಚಿಹ್ನಾನಿ
 ಪ್ರಸ್ತೇದಃ ಪ್ರಥಮಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಕಂಪನಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .. 43..
 ಉತ್ಥಾನಂ ಚ ಶರೀರಸ್ಯ ಚಿಹ್ನಮೇತಜ್ಜಿತೇಽನಿಲೇ .
 ವಾಯುಜಯಸೂಚಕಚಿಹ್ನಾಹ -ಪ್ರಸ್ತೇದ ಇತಿ .. 43-48..

ವಾಯುಜಯೇನ ರೋಗಪಾಪವಿನಾಶವೈರಾಗ್ಯಪೂರ್ವಿಕಾ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಃ
 ಏವಮಭ್ಯಸತಸ್ತಸ್ಯ ಮೂಲರೋಗೋ ವಿನಶ್ಯತಿ .. 44..
 ಭಗಂಧರಂ ಚ ನಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವರೋಗಾಶ್ಚ ಸಾಂಕೃತೇ .
 ಪಾತಕಾನಿ ವಿನಶ್ಯಂತಿ ಕ್ಷುದ್ರಾಣಿ ಚ ಮಹಾಂತಿ ಚ .. 45..
 ನಷ್ಟೇ ಪಾಪೇ ವಿಶುದ್ಧಂ ಸ್ಯಾಚ್ಚಿತ್ತದರ್ಪಣಮದ್ಭುತಂ .
 ಪುನರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭೋಗೇಭ್ಯೋ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಜಾಯತೇ ಹೃದಿ .. 46..
 ವಿರಕ್ತಸ್ಯ ತು ಸಂಸಾರಾಜ್ಞಾನಂ ಕೈವಲ್ಯಸಾಧನಂ .
 ತೇನ ಪಾಶಾಪಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದೇವಂ ಸದಾಶಿವಂ .. 47..
 ಜ್ಞಾನಾಮೃತರಸೋ ಯೇನ ಸಕೃದಾಸ್ವಾದಿತೋ ಭವೇತ್ .
 ಸ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ತತ್ರೈವ ಪರಿಧಾವತಿ .. 48..
 ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಮೇವಾಹುರ್ಜಗದೇತದ್ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ .
 ಅರ್ಥಸ್ವರೂಪಮಜ್ಞಾನಾತ್ ಪಶ್ಯಂತ್ಯನೈ ಕುದೃಷ್ಟಯಃ .. 49..
 ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವಿಜ್ಞಾನಾದಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪರಿಕ್ಷಯಃ .
 ಕ್ಷೀಣೇಽಜ್ಞಾನ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ರಾಗಾದೀನಾಂ ಪರಿಕ್ಷಯಃ .. 50..
 ರಾಗಾದ್ಯಸಂಭವೇ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಪುಣ್ಯಪಾಪವಿಮರ್ಶನಂ .
 ತಯೋರ್ನಿಶೇ ಶರೀರೇಣ ನ ಪುನಃ ಸಂಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ .. 51..
 ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ ಜ್ಞಾನಿನಃ .. 49-50.. ವಿಮರ್ಶನಂ ವಿಶೋಧನಂ ವಿನಾಶನಮಿತ್ಯರ್ಥಃ .. 51..
 ಇತಿ ಷಷ್ಠಃ ಖಂಡಃ .. 6..

ಸಪ್ತಮಃ ಖಂಡಃ

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಲಕ್ಷಣಂ, ತದ್ಭೇದಾಶ್ಚ
 ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಂ ಮಹಾಮುನೇ .
 ಇಂದ್ರಿಯಾಣಾಂ ವಿಚರತಾಂ ವಿಷಯೇಷು ಸ್ವಭಾವತಃ .. 1..
 ಬಲಾದಾಹರಣಂ ತೇಷಾಂ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ ಸ ಉಚ್ಯತೇ .
 ಯತ್ಪಶ್ಯತಿ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪಶ್ಯನ್ನಮಾಹಿತಃ .. 2..
 ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರೋ ಭವೇದೇಷ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಭಿಃ ಪುರೋದಿತಃ .
 ಯದ್ಯಚ್ಛುದ್ಧಮಶುದ್ಧಂ ವಾ ಕರೋತ್ಯಾಮರಣಾಂತಿಕಂ .. 3..
 ತತ್ಸರ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ ಸ ಉಚ್ಯತೇ .
 ಅಥವಾ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾಣಿ ಬ್ರಹ್ಮಾರಾಧನಬುದ್ಧಿತಃ .. 4..
 ಕಾಮ್ಯಾನಿ ಚ ತಥಾ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ ಸ ಉಚ್ಯತೇ .
 ಅಥವಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಸ್ಥಾನಾತ್ ಸ್ಥಾನಂ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 5..

ದಂತಮೂಲಾತ್ಮಧಾ ಕಂಠೇ ಕಂಠಾದುರಸಿ ಮಾರುತಂ .
 ಉರೋದೇಶಾತ್ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ನಾಭಿದೇಶೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 6..
 ನಾಭಿದೇಶಾತ್ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಕುಂಡಲ್ಯಾಂ ತು ನಿರೋಧಯೇತ್ .
 ಕುಂಡಲೇದೇಶತೋ ವಿದ್ವಾನ್ ಮೂಲಾಧಾರೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 7..
 ಅಧಾಪಾನಾತ್ ಕಟಿವ್ಧಂದ್ವೇ ತಥೋರೌ ಚ ಸುಮಧ್ಯಮೇ .
 ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾನುದ್ವಯೇ ಜಂಘೇ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 8..
 ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರೋಽಯಮುಕ್ತಸ್ತು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಪರೈಃ ಪುರಾ .
 ಯಮನಿಯಮಾಸನಪ್ರಾಣಾಯಾಮೇಯತ್ತಾ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ತತಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಸ್ವರೂಪಮಾಹ
 - ಅಥೇತಿ .. 1-12..

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಫಲಂ

ಏವಮಭ್ಯಾಸಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .. 9..
 ಸರ್ವಪಾಪಾನಿ ನಶ್ಯಂತಿ ಭವರೋಗಶ್ಚ ಸುವ್ರತ .
 ವಾಯುಧಾರಣಾತ್ಮಕಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ
 ನಾಸಾಭ್ಯಾಂ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ನಿಶ್ಚಲಃ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನಃ .. 10..
 ಪೂರಯೇದನಿಲಂ ವಿದ್ವಾನಾಪಾದತಲಮಸ್ತಕಂ .
 ಪಶ್ಚಾತ್ ಪಾದದ್ವಯೇ ತದ್ವತ್ ಮೂಲಾಧಾರೇ ತಥೈವ ಚ .. 11..
 ನಾಭಿಕಂದೇ ಚ ಹೃನ್ಮಧ್ಯೇ ಕಂಠಮೂಲೇ ಚ ತಾಲುಕೇ .
 ಭುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಲಲಾಟೇ ಚ ತಥಾ ಮೂರ್ಧನಿ ಧಾರಯೇತ್ .. 12..
 ವೇದಾಂತಸಮ್ಮತಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ
 ದೇಹೇ ತ್ವಾತ್ಮಮತಿಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಸಮಾಹಿತಃ .
 ಆತ್ಮನಾಽಽತ್ಮನಿ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವೇ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪೇ ನಿರೋಧಯೇತ್ .. 13..
 ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಃ ಸಮಾಖ್ಯಾತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವೇದಾಂತವೇದಿಭಿಃ .
 ಏವಮಭ್ಯಸತಸ್ತಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚಿದಪಿ ದುರ್ಲಭಂ .. 14..
 ಕಿಂ ಬಹುನಾ-ದೇಹೇ ಇತಿ .. 13-14..
 ಇತಿ ಸಪ್ತಮಃ ಖಂಡಃ .. 7..

ಅಷ್ಟಮಃ ಖಂಡಃ

ಪಂಚಭೂತೇಷು ಧಾರಣಾ

ಅಧಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಧಾರಣಾಃ ಪಂಚ ಸುವ್ರತ .
 ದೇಹಮಧ್ಯಗತೇ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಂ ತು ಧಾರಯೇತ್ .. 1..
 ಪ್ರಾಣೇ ಬಾಹ್ಯಾನಿಲಂ ತದ್ವತ್ ಜ್ವಲನೇ ಚಾಗ್ನಿಮೌದರೇ .
 ತೋಯಂ ತೋಯಾಂಶಕೇ ಭೂಮಿಂ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಮಹಾಮುನೇ .. 2..

ಹಯರಾವಲಕಾರಾಖ್ಯಂ ಮಂತ್ರಮುಚ್ಚಾರಯೇತ್ ಕ್ರಮಾತ್ .
 ಧಾರಣೈಷಾ ಪರಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸರ್ವಪಾಪವಿಶೋಧಿನೀ .. 3..
 ಜಾನ್ವಂತಂ ಪೃಥಿವೀ ಹ್ಯಂಶೋ ಹ್ಯಪಾಂ ಪಾಯ್ವಂತಮುಚ್ಯತೇ .
 ಹೃದಯಾಂಶಸ್ತಥಾಗ್ನ್ಯಂಶೋ ಭೂಮಧ್ಯಾಂತೋಽನಿಲಾಂಶಕಃ .. 4..
 ಆಕಾಶಾಂಶಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಮೂರ್ಧಾಂಶಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ .
 ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪೃಥಿವೀಭಾಗೇ ವಿಷ್ಣುಂ ತೋಯಾಂಶಕೇ ತಥಾ .. 5..
 ಅಗ್ನ್ಯಂಶೇ ಚ ಮಹೇಶಾನಮೀಶ್ವರಂ ಚಾನಿಲಾಂಶಕೇ .
 ಆಕಾಶಾಂಶೇ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಧಾರಯೇತ್ತು ಸದಾಶಿವಂ .. 6..
 ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಲಕ್ಷಣಮುಕ್ತ್ವಾ ಧಾರಣಾಲಕ್ಷಣಮಾಹ-ಅಥೇತಿ .. 1-6..
 ಆತ್ಮನಿ ಧಾರಣಾ
 ಅಥ ವಾ ತವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಧಾರಣಾಂ ಮುನಿಪುಂಗವ .
 ಪುರುಷೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತಾರಂ ಬೋಧಾನಂದಮಯಂ ಶಿವಂ .. 7..
 ಧಾರಯೇದ್ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಪಾಪವಿಶುದ್ಧಯೇ .
 ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾರ್ಯರೂಪಾಣಿ ಸ್ವೇಸ್ವೇ ಸಂಹೃತ್ಯ ಕಾರಣೇ .. 8..
 ಸರ್ವಕಾರಣಮವ್ಯಕ್ತಮನಿರೂಪ್ಯಮಚೇತನಂ .
 ಸಾಕ್ಷಾದಾತ್ಮನಿ ಸಂಪೂರ್ಣೇ ಧಾರಯೇತ್ ಪ್ರಣವೇ ಮನಃ .
 ಇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಸಮಾಹೃತ್ಯ ಮನಸಾತ್ಮನಿ ಯೋಜಯೇತ್ .. 9..
 ಪುರುಷೇ ಪ್ರತೀಚಿ ಸ್ವಾತಿರಿಕ್ತಸರ್ವಗ್ರಾಸತಯಾ ಶಿವಂ ಧಾರಯೇತ್ .
 ಯದ್ವಾ-ಪುರುಷೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತಾರಂ ಪ್ರತ್ಯಂಚಂ ಧಾರಯೇತ್ .. 7-9..
 ಇತ್ಯಷ್ಟಮಃ ಖಂಡಃ .. 8..

ನವಮಃ ಖಂಡಃ

ಸವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ
 ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಧ್ಯಾನಂ ಸಂಸಾರನಾಶನಂ .
 ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸರ್ವಸಂಸಾರಭೇಷಜಂ .. 1..
 ಊರ್ಧ್ವರೇತಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ .
 ಸೋಹಮಿತ್ಯಾದರೇಣೈವ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಯೋಗೀಶ್ವರೇಶ್ವರಂ .. 2..
 ಧಾರಣಾಮುಕ್ತ್ವಾ ಸವಿಶೇಷನಿರ್ವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಮಾಹ-ಅಥೇತಿ .
 ಋತಂ ಕರ್ಮಫಲಮಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ . ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಫಲಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ .. 1-2..
 ನಿರ್ವಿಶೇಷಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ
 ಅಥ ವಾ ಸತ್ಯಮೀಶಾನಂ ಜ್ಞಾನಮಾನಂದಮದ್ವಯಂ .
 ಅತ್ಯರ್ಥಮಮಲಂ ನಿತ್ಯಮಾದಿಮಧ್ಯಾಂತವರ್ಜಿತಂ .. 3..

ತಥಾಸ್ಥೂಲಮನಾಕಾಶಮಸಮ್ಪ್ರಶ್ಯಮಚಾಕ್ಷುಷಂ .
 ನ ರಸಂ ನ ಚ ಗಂಧಾಖ್ಯಮಪ್ರಮೇಯಮನೂಪಮಂ .. 4..
 ಆತ್ಮಾನಂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸುವ್ರತ .
 ಅಹಮಸ್ಮೀತ್ಯಭಿಧ್ಯಾಯೇದ್ದೇಹಾತೀತಂ ವಿಮುಕ್ತಯೇ .. 5..
 ಅರ್ಥಜಾತಮತೀತ್ಯ ಜ್ಞಪ್ತಿಮಾತ್ರತಯಾ ವರ್ತತೇ ಇತಿ ಅತ್ಯರ್ಥಂ .. 3..
 ಅನಾಕಾಶಮಿತ್ಯಾದಿಪಂಚವಿಶೇಷಣತಃ ಪಂಚಭೂತವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಮುಕ್ತಂ ಭವತಿ .. 4-6

ಧ್ಯಾನಫಲಂ

ಏವಮಭ್ಯಾಸಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ .
 ಕ್ರಮಾದ್ವೇದಾಂತವಿಜ್ಞಾನಂ ವಿಜಾಯೇತ ನ ಸಂಶಯಃ .. 6..
 ಇತಿ ನವಮಃ ಖಂಡಃ .. 9..

ದಶಮಃ ಖಂಡಃ

ಸಮಾಧಿಸ್ವರೂಪಂ

ಅಥಾತಃ ಸಂಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಮಾಧಿ ಭವನಾಶನಂ .
 ಸಮಾಧಿಃ ಸಂವಿದುತ್ತತ್ತಿಃ ಪರಜೀವೈಕತಾಂ ಪ್ರತಿ .. 1..
 ನಿತ್ಯಃ ಸರ್ವಗತೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಕೂಟಸ್ಥೋ ದೋಷವರ್ಜಿತಃ .
 ಏಕಃ ಸನ್ ಭಿದ್ಯತೇ ಭ್ರಾಂತ್ಯಾ ಮಾಯಯಾ ನ ಸ್ವರೂಪತಃ .. 2..
 ತಸ್ಮಾದ್ವೈತಮೇವಾಸ್ತಿ ನ ಪ್ರಪಂಚೋ ನ ಸಂಸೃತಿಃ .
 ಯಥಾಽಽಕಾಶೋ ಘಟಾಕಾಶೋ ಮರಾಕಾಶ ಇತೀರಿತಃ .. 3..
 ತಥಾ ಭ್ರಾಂತ್ಯೈರ್ವಿದ್ವಿಧಾ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಜೀವೇಶ್ವರಾತ್ಮನಾ .
 ನಾಹಂ ದೇಹೋ ನ ಚ ಪ್ರಾಣೋ ನೇಂದ್ರಿಯಾಣಿ ಮನೋ ನ ಹಿ .. 4..
 ಸದಾ ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪತ್ವಾಚ್ಛಿವ ಏವಾಸ್ಮಿ ಕೇವಲಃ .
 ಇತಿ ಧೀರ್ಯಾ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾ ಸಮಾಧಿರಿಹೋಚ್ಯತೇ .. 5..
 ಧ್ಯಾನಪ್ರಕಾರಮುಕ್ತ್ವಾ ಸಮಾಧಿಪ್ರಕಾರಮಾಹ- ಅಥೇತಿ .. 1-2..
 ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ . ಯಥಾಽಽಕಾಶ ಏವ ಘಟಾಕಾಶಃ .. 3-6..
 ಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರಾವಶಷಃ
 ಸೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಸಂಸಾರೀ ನ ಮತ್ತೋಽನ್ಯಃ ಕದಾಚನ .
 ಯಥಾ ಘೇನತರಂಗಾದಿ ಸಮುದ್ರಾದುತ್ತಿತಿಂ ಪುನಃ .. 6..
 ಸಮುದ್ರೇ ಲೀಯತೇ ತದ್ವತ್ ಜಗನ್ಮಯ್ಯನುಲೀಯತೇ .
 ತಸ್ಮಾನ್ಮನಃ ಪೃಥಜ್ ನಾಸ್ತಿ ಜಗನ್ಮಾಯಾ ಚ ನಾಸ್ತಿ ಹಿ .. 7..

ಯಸ್ಯೈವಂ ಪರಮಾತ್ಮಾಯಂ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭೂತಃ ಪ್ರಕಾಶಿತಃ .
 ಸ ತು ಯಾತಿ ಚ ಪುಂಭಾವಂ ಸ್ವಯಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಾಮೃತಂ .. 8..
 ಯದಾ ಮನಸಿ ಭೈತನ್ಯಂ ಭಾತಿ ಸರ್ವತ್ರಗಂ ಸದಾ .
 ಯೋಗಿನೋಽವ್ಯವಧಾನೇನ ತದಾ ಸಂಪದ್ಯತೇ ಸ್ವಯಂ .. 9..
 ಯದಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಖಾತ್ಮನೈವ ಹಿ ಪಶ್ಯತಿ .
 ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಚಾತ್ಮಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂಪದ್ಯತೇ ತದಾ .. 10..
 ಯದಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥೋ ನ ಪಶ್ಯತಿ .
 ಏಕೀಭೂತಃ ಪರೇಣಾಸೌ ತದಾ ಭವತಿ ಕೇವಲಃ .. 11..
 ಯದಾ ಪಶ್ಯತಿ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಕೇವಲಂ ಪರಮಾರ್ಥತಃ .
 ಮಾಯಾಮಾನಂ ಜಗತ್ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ತದಾ ಭವತಿ ನಿರ್ವೃತಿಃ .. 12..
 ಯಸ್ಮಾದೇವಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಮನಃ ಮತ್ತಃ ಪೃಥಕ್ ನಾಸ್ತಿ .. 7..
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಚಿತೋರೇಕತ್ವಾತ್ ಸ್ವಯಂ ಇತ್ಯಾದಿ .
 ಸ್ವಾತಿರಿಕ್ತಪ್ರಪಂಚೇ ಮಾಯಾಮಾತ್ರಪದಂ ಗತೇ ಸ್ವಯಮೇವ
 ನಿಷ್ಟುತಿಯೋಗಿಕಬ್ರಹ್ಮ ಮಾತ್ರಮವಶಿಷ್ಯತೇ
 ಇತಿ ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ಪ್ರಲಿತೋಽರ್ಥಃ .. 8-12..

ಉಪಸಂಹಾರಃ

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಭಗವಾನ್ ದತ್ತಾತ್ರೇಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ .
 ಸಾಂಕೃತಿಃ ಸ್ವಸ್ವರೂಪೇಣ ಸುಖಮಾಸ್ತೇಽತಿನಿರ್ಭಯಃ .. 13..
 ಇತಿ ..

ಆಖ್ಯಾಯಿಕಾಮುಪಸಂಹರತಿ—ಏವಮಿತಿ .

ಇತಿಶಬ್ದೋ ದರ್ಶನೋಪನಿಷತ್ಪರಿಸಮಾಪ್ತಾರ್ಥಃ .. 13..
 ಇತಿ ದಶಮಃ ಖಂಡಃ .. 10..

ಶ್ರೀವಾಸುದೇವೇಂದ್ರಶಿಷ್ಯೋಪನಿಷದ್ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗಿನಾ .
 ದರ್ಶನೋಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಲಿಖಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರಗಾ ..
 ದರ್ಶನೋಪನಿಷದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗ್ರಂಥಸ್ತು ದ್ವಿಶತಂ ಸ್ಮೃತಃ ..
 ಇತಿ ಶ್ರೀಮದೀಶಾದ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಶತೋಪನಿಷಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಿವರಣೇ
 ನವತಿಸಂಖ್ಯಾಪೂರಕಂ ದರ್ಶನೋಪನಿಷದ್ವಿವರಣಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

Proofread by K.S. Sheshadri Sharma

pdf was typeset on December 18, 2022

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

